GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunătória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 56. **Brasiovu 4 Augustu 23 Iuliu** **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Revist'a diurnalistica.

Brasiovu 3 Augustu 1869.

De candu publicaramu scirea despre denumirile la una comisiune internationale pentru compunerea conflictelor de fruntaria escate intre Austro-Ungari'a si Romani'a, abia aflamu acum din „Pest. Lloyd", ca acea comisiune s'a intrunitu sub presiedinti'a prefectului scaunului Ariesiului Gregoriu Béldy. Acésta, dupa „Hon" duse cu sene una multime de acte istorice, cá se dovedésca, ca muntii controversi suntu ocupati cu violentia de catra romani, dar' ei suntu proprietatea Ungariei. In desbaterile comisiunei intrunite, romanii facura opunesiune neinduplecata si brusca, asia, incatu presiedintele Béldy, pentrucá se taia intr'o parte acésta afacere, anunciá guvernului, ca se indoiesce, ca s'ar poté fini acésta resolvire pe cale pacinita; ér' „Hon" se mai mira, cum de in cartea rosia nu se memoréza nemica despre aceste conflicte de fruntaria. Nu e gluma. —

Romanii sositi de curundu din Bucuresci si diurnalele de acolo ne spunu, ca eră unu mare scomotu prin capitale, cumca una suta de maghiari ar' fi intratu la granitia dela Buzeu, Chiaia, si au tabaritu pe pamentulu romanu, ca prefectulu a cerutu inviatiuni dela ministeriu, ca ce are de facutu; si se tiene de reu, ca si la invasiuni ambla dupa instructiuni etc. Ca asemeni calcari s'ar fi intemplatu si la pasulu Predealu si la Caneni. —

„Monitoriulu" Romaniei descopere spre informarea publicului despre acésta afera urmatóriele:

„La 14 ale acesteia, o banda de 100 unguri armati, din comun'a Zagonulu, a navalitu impreuna cu primariulu comunei pe pamentulu romanu, la punctulu Faci'a-Cheiei, plaiulu Buzeu, judecinlu Buzeu, spre a sili pe siefulu vamalu de acolo, cu doi soldati, ce avea de paza, cá se-si parasésca postulu-rile si se se retraga pe malulu stangu alu apei Arzagului. Pazitorii punctului de frontiera refusandu a cedá unei asemenea violintie, navalitorii s'au marginitu a derimá gheretr'a, unde stá sentinel'a, si s'au retrasu amenintiandu pe vamesiu, ca preste pucine dile voru reveni, spre a'lu sili, prin fortia, se parasésca acestu punctu. Guvernulu, insciintiatu prin reportulu prefectului de acésta nelegiuita urmare, pe de o parte a facutu cunoscuta cabinetului din Vien'a, éra pe de alt'a a luatu mesuri spre a concentrá la acelu punctu unu numeru suficientu de trupe, cu ordine precise cá se réspinga cu fortia orice asemenea incercare violenta s'ar mai face pe viitoriu." — „Rom." reflecta la aceste:

„Acum, dupa ce avemu incredintiarea oficiale, ca faptulu este adeveratu, asteptandu cá guvernulu se-si faca datori'a sa, cum va sci si cum va voi mai bine, nu trebuie óre cá noi romanii se ne intrebamu cu totii: ce se fia acésta nóua dovada de buna vecinetate si amicitia ce ne dau austro-maghiarii? Cum óre le dete in minte unguriloru se via, cu primariulu loru in capu, se navalésca in tiéra, se sfarime gheret'a sentinelei, se amenintie pe vamesiu, se amenintie prin urmare natiunea intréga: „ca se voru intórce si voru luá cu forti'a locurile romaniloru?" Si, déca amu fi pututu admite, ca faptulu dela Chiaia este o simpla nebunia a primariului de acolo, ce mai putemu dice, candu vedemu, ca acelu faptu n'a fostu isolatu? Ce mai putemu dice, candu vedemu, ca elu se facă mai in acelasi timpu, in altu capetu alu tierei, la Caineni si la Predealu? Ce mai putemu dice, candu vedemu, ca nu este unu faptu isolatu si spontaneu, ci generale si prin urmare precugetatu? Si cum putemu crede, ca dela Buzeu pana la Caineni se facu asemene criminale si totudeodata insultatóre incercari pentru statulu romanu, fara cá ómenii aceia se nu fia incuragiati, impinsi chiaru de guvernulu austro-maghiaru?

Pe candu noi ne impliniramu datori'a de a aratá, dupa foile din Vien'a si chiaru dupa acte oficiali, publicate in cartea rosia, planurile, austro-maghiare in contra statului romanu, organele guvernului nu gasira destule injuraturi contra nóstra si destule laude pentru austro-maghiari. Noi araiaramu pe facia conspiratiunea austro-maghiara, ér' organele guvernului — si, ce este mai de miratu, inse-si „Adunarea Nationale" — sustienura, ca noi atacamu guvernulu romanu. Ce feliu? Candu araiamu cum foile austro-maghiare si cum insusi d. de Beust ataca si calumniaza — si inca oficiale — guvernulu romanu, pe Domnulu romaniloru si pe insa-si natiunea romana, organele guvernului romanu dicu, ca noi atacamu guvernulu Romaniei? Ce feliu? Candu noi demonstramu, ca tóte acele calumnii dovedescu pana la evidentia unu planu de atacu si de cotropire, organele guvernului romanu sustienu, ca noi atacamu guvernulu Romaniei? Ciudata logica in adeveru!" —

Apoi mai incolo intréba, „ca óre cere-va guvernulu Romaniei ca ostirea austro-maghiara se presente armele sentineleloru si drapelului romanu, ce fura atatu de grosolanu atacate si insultate? Recunósce-voru acum d. Kremer si organele guvernului, „ca asia se face pretutindene, in casuri analoge?" —

Totu in obiectulu acesta diurnalulu „Adunarea Nationale", pe care o considera „Romanulu", ca pe una fóia oficiale a d. min. Cogalniceanu, vorbesce dupa une premise asia:

„Noi ne-amu mir'a se audimu, ca intr'o buna diminéti'a o asemenea avangarda a comisiunei rectificatórie ne ar' face o visita pre la vreun'a din barieriloru Bucuresciloru, déca vomu avé prefecti, cari, in facia cu invasiunea cá cea dela Chiaia ar' intrebá, ca ce au de facutu.

„Monitoriulu" ne spune mesurele luate pentru isgonirea misieiloru ce au calcatu unu pamentu strainu. Guvernulu a lucratu romanesce! Vomu vede si demarsiele facute de d. ministru respectivu pentru a cere pe calea diplomatica satisfactiune dela stapanirea loru. Dicsamu in unulu din numerile nóstre ultime, ca nu e de ajunsu se ne dé austro-maghiarii platonice dovedi de amicitia. Demonstratiunile dela Chiaia si Predealu se fia óre incepututulu unei seria de probe de bun'a vecinatate, mai pucinu platonica?

Dela primulu nostru numeru amu apelatu la concordi'a partiteloru, singur'a scapare in faci'a complicatiuniloru viitórie neinlaturabile. Cum ni s'a respunsu? vai! Unii ne-au disu: „cá se primimu apelulu la concordia mai antaiu, „Adunare Nationala", se nu mai prigonésca ministeriulu pre amici nostri, se nu mai permita strainiloru, dloru Beust ori Andrássy, de a ne uri. . . ." Altii dreptu respunsu la apelulu nostru ne-au datu gratiosulu epitetu de anti-romani. Cesti'a nu gasira in apelulu nostru decatu o materia de a impleta colónele loru asia de serace. Ceia, deprinsi a-si petrece vieti'a in Hanuri, se multiamira a face unu jocu de cuventu, punendu numele unui Hanu in locului concordiei, a impacarei la care apelamu. Ddieu scie cu ce anima ne voru fi primitu si intr'alte regiuni! totusi ne amu facutu datori'a; cá generalulu grecu, vomu repeti si astadi: loviti-ne, dar' ascultati. Se ne grupamu cu totii in giurulu guvernului, abstractiune de persóne, cá se salvamu in din'a de periculu independinti'a nationala. Donchisionadele impintenate ale vecinilloru nu suntu ceea ce ne ingrozescu, dar' ele suntu cá norii cei albi candu se arăta la capricornu: din acei norasi se formeza tempestele.

Nici odata situatiunea nóstra, facia cu ungurii, n'a fostu mai buna: ei suntu provocatorii: si acésta consideratiune nu póte fi de pucinu momentu in ochii diplomatiei europene." —

E deajunsu a sci cele ce le impartasiramu despre acestu incidentu; nu e inse deajunsu consiliulu si apelulu la concordia fara dovedi si documente prin fapte, ca s'a aruncatu si velulu preste trecutulu ambitiuniloru si intereseloru in parte, si antagonismulu; una in principiu; si apoi cu totii inchinati numai principiului de a apera interesele existintiei nationale cu abnegare de orce alte interese, ve veti afla la sublimitatea misiunei, care vi o va semnalisa orce tempestate, vina de unde va veni. —

Sibiiu 1 Augustu. **Serbarile** publice de 25 ani a societatii de dare la semnu si a academiei de drepturi din Sibiiu incepura cu multa placere. In pompa mare de pregatiri deschise Ed. Spreer cu istoriculu reuniunei de dare la semnu serbarea, dupa care urmă d. Nicolae Racovitia, oferindu societatii de arme sasesci unu pocalu in semnu de amicitia din partea societatei analóge din Bucuresci, adresanduse cu curinte amicabile de salutare si urari, dupa aceea incepù darea la semnu, apoi banchetu cu toaste. In 30 s'a inceputu festivitatea jubileului de 25 ani alu academiei reg. de drepturi in Sibiiu deschisa fiindu de rect. Dr. Müller, dupa care urmă d. Schneider si academicii Densusianu romanesce, multiamindu corpului academicu pentru cultur'a juridica de atata timpu. La prandiu urmă ér' banchetu cu toaste. — Se deschisera si expositiunile sodaliloru sasi si cea industriaria de producte si unelte industriarie. Serbarile intrunira unu numeru mare de persóne la olalta, pentruca si celelalte reuniuni sase-si tienu adunarile sale decdata. Tóta lumea se aduna si se stringe umeru la umeru. Se va infiintiá si o federatiune intre societatile de arme sase, spre care scopu se facu pasii cuvenintiosi. —

Nasc udu in 26 Iuliu 1869.

Properezu m. st. d. Redactoru! a ve rogá, cá se binevoliti a dá in fói'a dvóstre locu acestoru sire atingatórie de unele obiecte din districtulu Nasc udului, despre cari vediu, ca pana in momentulu presente nu se fece nici una comunicare.

Voliu incepe cu descrierea festivitatiei serbate in 18 Iuniu, care e diu'a infiintiarei acestui districtu, si care se celebréza in totu anulu aici.

Festivitatea decurse in urmatoriulu modru: In preser'a de 18 Iuniu se ilumină opidulu, ér' romantic'a vale a Somesiului mare resuna de imnulu poporariu si cantece nationali. — Diorulu dilei de 18 ni-lu anunciara trescurele si music'a nationale. La s. liturgia, carea se celebrá de preutimea re-

spectiva la 10 óre in beseric'a gr. cat., luara parte intregulu corpu oficiale, profesorale si invetiatorescu, precum si representantii comuneloru districtuali si tóta junimea studiósa din tóte scólele de aici precésa de stégulu nationale. — Dupa cultulu divinu toti se reintórsera la residentii'a capului districtuale, unde d. Leontinu Luchi, presied. de sedria in pensiune, tienú in numele celoru presenti una cuventare petrundiatória, amesurata impregiurariloru, rogandu pre d. vice-capitanu Porciu, substit. d. capitanu supremu, care impedecatu de unu morbu nu potú participá la acésta festivitate, cá se aduca la inalt'a cunoscintia a Maiestatei Sale ces. si reg. apost. adunc'a multiumita si alipire, carea o nutresce poporulu si intieleginti'a romana din acestu districtu catra inalt'a persóna a Mai. Sale imperatului si regelui apostolicu si augustisim'a dinastia absburgico-lotaringica, dela care unice -si astepta mangaiarea si implinirea doririloru juste ale poporului romanu. — D. vice-capitanu sprimandu-si condolenti'a, pentru ca d. capitanu supremu impedecatu de morbu nu potú aparé in midiuloculu nostru, si asecurandu pre celi presenti despre acurat'a implenire a dorintiei fierbinte, provóca in termini barbatesci si romani pre toti filii acestui districtu, cá mai alesu acuma se puna toti umeru la umeru pentru sustienerea si apararea existentiei politice a acestui districtu, — si dupa inaltiari de „se traiésca“ numerése, plecara toti spre loculu asia numitu castru (tabera, Lager), unde d. Leont. Luchi si Nicolau Besianu prin vorbirile cele infocate si pline de spiritu nationale indreptate catra poporulu romanu si representantii lui, se vedeau a emulá cu tribunii „populi romani!“ — Totu in castru la unu locu preparatu se tienú la 2 óre prandiu comunu. Una deputatiune tramise din sinulu intieleginti esprese d. capitanu supremu condolenti'a, pentruca impedecatu de morbu nu potú aparé in midiuloculu nostru. — Sub prandiu se redicara toaste pentru Mai. Sale ces. si reg. ap. si augustisim'a dinastia domnitória, si pentru toti factorii, cari concurgu la prosperarea spirituale si materiale a districtului. — Erá ceva frumosu a vedé cum intieleginti'a si poporulu romanu scieau petrece la olalta in cea mai buna armonia si deplina cuvenintia! — Haec est virtus populi romani! — Sér'a fú balu si jocu poporariu. — Asia petrecuramu sereni la minte si cu anima desfatata acésta di frumósa si momentósa pentru districtu si natiunea romana. —

Concordi'a si armoni'a intre frati de unu sange si de una mama e aceea, la care ne obléga si natur'a, si relegiunea crestina, carea o profesamu, si interesele nóstre comuni. Ea dá potere si insufletire spre scopuri maretie si infrange malestriele reutatiosiloru. Tóte poporale prin concordia se redicara, si prin discordia cadiura viptima. Ast'a ne spune istori'a universale si cea nationale pre tóte paginele ei. — Sustemu de firma sperare: ca concordi'a si fratietatea intre filii acestui districtu nu se va poté turbará prin ori si ce maiestrie — etiamsi fractus illabatur orbis. —

Alu doilea obiectu, despre care voliescu a ve comunicá ceva, suntu scólele de aici. Pana la tiparirea conspectului etc., primiti urmatórile:

E lucru sciutu, ca in Naseudu se afla pana acum: 6 clasi gimnasiali, 4 normali, una scóla preparandiale si alt'a de fetitie. — Numerulu scolariloru si alu fetitieloru in anulu acest'a fú destulu de numerosu, numai opidulu Naseudu fú prea pucinu representatu in ast'a privintia. Speramu, ca pre anulu venitoriu autoritatile respective nu voru intardiá a indemná si provocá pre parenti, cá se-si dé mai cu sete la scóla pruncii si fetitiele, dupace au una ocasiune atatu de binevenita si fara de multe spese. Asemenea speramu, ca poporimea Naseudului se va ingrigí macaru de acum, cá studentii, pre cari i liau in cortelu, se aiba chilie separate pentru mai bun'a comoditate de studiare. —

Examinele in gimnasiu se incepura in 25 Iuniu, si durara pana in 27; cele normali fura in 27—29, ér' in 30 se tienura cele dela preparandia si cele de musica vocale-instrumentale, — la cari asistara pre lunga comisarii tramesi din oficiu din partea comisiunei administratórie de fonduri o intieleginti'a numerósa.

Examinele decursera in modu regulatu. Responsurile fura precise, cerute, fluide si meduóse, ce sierbi spre onórea corului profesorale si invetiatorescu, si spre mangaiarea ascultatoriloru.

E de sciutu, ca la mai multe examine gimnasiali fú de facia si d. consiliariu r. e. A. Páll, care dupa ce mai visitá si bibliotec'a gimnasiale, cancelari'a fonduriloru, si in totu loculu parte in limb'a romana, parte in cea germana si esprese deplin'a sa indestulire si nu intardiá a laudá in modu excelente scólele de aici, petrecutu de corpulu profesorale gimnasiale pana la Dumitrea, se reintórse pre la Bistritz'a si Gheri'a catra Clusiu. — Crepre la Bistritz'a si Gheri'a catra Clusiu. — Crepre la Bistritz'a si Gheri'a catra Clusiu. — Crep

§ 125. Individii examinandi pentru profesura teologica, gimnasiala si pedagogica au a depune o taxa de 20 fl., éra cei pentru invetiatori ai scóleloru reale, capitale si populare de 10 fl.

Tax'a acést'a numai in casu de seracia documentata se póte ertá.

§ 126. Senatulu scolariu va formá o cassa din taxele examenelorú, care va fi proprietatea fondului scolariu eparchialu.

§ 127. Senatulu scolariu e indatoratu a tramite din timpu in timpu unulu séu doi comisari din sinulu seu spre cercetarea scóleloru.

§ 128. Senatulu scolariu va staruí la sinódele parochiale si protopopesci, cá comunele bisericesci se zidésca scóli si locuintie pentru personalulu profesoralu, respective invetiatorescu, unde lipsescu acelea, si cá se faca lefi potrivite chiamarei lui celei grele.

§ 129. Senatulu scolariu isi implinesce chiamarea dupa instructiunile si mesurile sinodului eparchialu, pentru acesta va fi datoriu a reportá pre largu sinodului eparchialu, despre starea scóleloru si a invetiamentului, si a face propuneri pentru meliorationea trebei scolare pre bas'a esperintiei castigate pre acestu campu.

§ 130. Senatulu scolariu va ordiná in totu anulu pre timpulu feriloru conferintie invetiatoresci, si spre conducerea loru va denumí comisari din corpulu profesoriloru si alu invetiatoriloru, cari apoi dupa instructiunea senatului voru reportá despre resultatulu loru.

§ 131. In fine senatulu scolariu pertractéza si decide causele disciplinari alu profesoriloru si invetiatoriloru.

C.

Senatulu epitropescu.

§ 132. Agendele acestui senatu suntu:

1. A conduce si manipulá areca miscatória si nemiscatória a episcopiei si a purtá grigia pentru odóre si pretióse, biblioteca si fundulu instructu, precum si pentru fundatiunile episcopiei, respective archiepiscopiei.

2. A compune unu inventariu despre tóta averea susu amintita.

3. A compune bugetulu anualu si alu presentá sinodului eparchialu spre pertractare si staverire.

4. A duce ratiociniu anualu esactu despre perceptiuni si erogatiuni, si a'lu substerne sinodului eparchialu spre revisiune.

5. A alege din sinulu seu pre casieriu si controloru.

§ 133. Banii si alte harthi de pretiu, precum si documentele realitatiloru si fondurilorú se pastréza in cass'a de fieru, provediuta cu trei chiei, dintre cari un'a se va pastrá la unu membru alu senatului desemnatu de acest'a spre acesa, a dóu'a la casieriu si a trei'a la controloru.

§ 134. Pentru daunele escate in averea episcopiei din negrigia séu culpositate, presiedintele si membrii asesori ai senatului epitropescu suntu responsabili.

§ 135. Senatulu epitropescu va priveghiá pentru sustienerea si intregitatea averei, va nesuí pentru incassarea regulata a interesseloru, arendiloru si a altoru venituri, pentru neintardiat'a elocare fruptifera a baniloru disponibili in cass'a de pastrare séu in harthii de statu.

Elocarea de bani la privati este concesa numai pre langa cautiune in realitati de pretiu intreitu intabulata in loculu primu.

§ 136. La reposarea episcopului, respective archiepiscopului, fiacare senatu consistoriale desémna cate doi membrii din sinolu seu spre a pazí ór'a mortiei episcopului, si dupa urmarea acesteia spre a sigilá numai decatu dolafele si odaile si spre a dispune cele de lipsa pentru ingropatiunea cuviintiósa. In din'a urmatória delegatii senatului epitropescu in presentí'a celorulalti patru membrii consistoriali mai susu amintiti, inventéza averea si harthiele reposatului, separandu cele ce suntu proprietatea eparchiei, de cele ce suntu proprietatea lui.

Din ceste din urma se voru platí datoriele si legatele legali, si se voru reintregi tóte acelea pretióse si odóre bisericesci, bibliotec'a si fundulu instructu, cari pre timpulu vietiei repausatului au peritu séu s'au stricatu.

§ 137. Dupa alegerea noului episcopu, senatulu epitropescu predá acelúia la intrarea lui in scaunulu episcopescu pre langa inventariu odórele si pretiósele bisericesci, bibliotec'a si celu altu fundu instructu de economia spre intrebuintiare.

D.

Preste totu.

§ 138. Fiacare senatu consistoriale in tóte obiectele privitórie la chiamarea sa, si aduce decisiunile sub presidiulu susu normatu, si in presentia celu pucinu a patru asesori ai sei prin maioritatea voturiloru.

Candu voturile suntu egali dirima votulu presiedintelui.

§ 139. Decisiunile deosebiteloru senate consistoriale, se punu numai decatu in lucrare afara de cele apelabile, cari in casu de apelatiune suntu a se substerne consistoriului metropolitanu spre decidere finale.

§ 140. Siedinti'a plenaria a consistoriului eparchialu constá din toti asesorii deosebiteloru senate, incatu acela din absentia séu alta causa nu suntu impedecati a participá la ea.

In siedinti'a plenaria se efectuiesce alegerea oficialiloru, cari voru de a se alege prin consistoriu, in ea se facu dispusetiunile necesarie pentru conducerea alegeriloru de deputati pentru sinodulu protopopescu, si congresulu nationalu eparchialu bisericescu si pertractarea diferintieloru escate din acelasi, incatu acestea nu cadu in sfer'a activitatiei amintiteloru corporatiuni representative.

§ 141. Causele dogmatice si pure spirituale se decidu finalminte prin episcopulu respective archiepiscopulu diecesanu.

E.

Specialu.

§ 142. Consistoriulu din Oradea mare si mai departe remane in activitate, si are a se acomodá intru tóte dispusetiuniloru acestui statutu organicu.

CAPU V. Metropoli'a.

§ 143. Metropoli'a este intrunirea mai multoru eparchii prin legatura canonica pentru sustienerea unitatei institutiuniloru si intereseloru generali bisericesci, si formeza provinci'a metropolitana cu metropolitulu in frunte.

§ 144. Afacerile metropoliei se indeplinescu:

1. Prin congresulu nationalu bisericescu (sinodulu metropolitanu).

2. Prin consistoriulu metropolitanu.

3. Prin sinodulu episcopescu.

Art. I. Congresulu nationalu bisericescu.

§ 145. Congresulu nationalu bisericescu este representanti'a intregei provincie metropolitane a romaniloru de relegea greco-orientale din Ungari'a si Transilvani'a.

§ 146. Congresulu nationalu bisericescu constá din 30 representanti din cleru si 60 representanti mireni; prin urmare fiacare diecesa tramite la congresulu nationale cate 10 deputati din cleru si cate 20 din mireni. Dintre deputatii mireni ai diecesei Caransebesiului 10 cadu pre confiniulu militarie.

Metropolitulu si episcopii sufragani cá atari suntu membrii congresului.

§ 147. Presiedintele congresului este metropolitulu, éra la casu de impedecarea acestuia, presidiulu congresului lu conduce episcopulu celu mai betranu in functiune.

§ 148. Fiacare eparchia se imparte in 20 cercuri electorali, si fiacare cercu electorale alege unu deputatu mirénu, éra preotimea din doue cercuri impreunate intr'u colegiu alege unu deputatu din cleru, urmandusse modalitatile prescrise pentru alegerea deputatiloru sinodului eparchialu (§ 91).

Formarea cercuriloru de alegere pana la o alta dispositiune urmanda din partea congresului se concrede consistorieloru eparchiali.

§ 149. Asupra validitatiei actului de alegere la casu de reclamatiune decide congresulu.

§ 150. Deputatii congresului se alegu pre periodu de 3 ani, cu a carui espirare se escriu alegeri nóue, celu multu in restempu de trei luni.

Déca in decursulu unui periodu de alegere vreunu deputatu ar' fi muritu ori ar' fi resignatu, ori ar' fi pentru dreptulu de a fi alesu, in loculu acestuia se escrie alegere nóua pentru restulu periodului congresuale.

§ 151. Convocarea congresului se face, in intielesulu articulului 9 de alegere pre langa facut'a insciintiare Maiestatei Sale, prin metropolitulu, éra in timpulu vediuviei prin consistoriulu metropolitanu, si se publica atatu prin cercularielе indreptate catra consistoriele eparchiali, catu si prin diurnalulu, ce servesce de regula pentru publicarea acteloru metropolitane.

§ 152. Congresulu se convóca ordinarie la trei ani odata si adica totudeun'a pre 1/13 Octombre a anului antaiu dupa alegerea deputatiloru, éra cerendu necesitatea si mai adeseori.

§ 153. Ordinea afaceriloru interne o determina congresulu.

§ 154. De competinti'a congresului se tiene:

1. Ingrigirea pentru sustienerea libertatii relegionarie si autonomiei bisericei romane ortodoxe.

2. Regularea si conducerea tuturoru trebiloru bisericesci, scolari si fundationali pentru intrég'a metropolia.

3. Alegerea metropolitului si alegerea asesoriloru consistoriului metropolitanu. (Va urmá.)

Cronica esterna.

Adunarea SOCIETATEI „TRANSILVANI'A".

Procesu-verbalu.

(Capetu.)

IV. D. presiedinte provisoriu aréta, ca la ordinea dilei este alegerea noului comitetu.

In urmarea observatiuniloru facute de dnii Orasianu, Moldovanu, Fortunatu si Papiu, se constata, ca dupa art. 36 din statute, alegerea comitetului este a se face prin votu secretu.

Se face apelulu nominalu alu membriloru adunarei, la care respundu 35 membrii.

Se impartu bilete de votare membriloru presenti.

Se suspende siedinti'a pentru 10 minute. La redeschiderea siedintiei unulu din secretarii adunarei chiama pe fiacare membru a-si depune votulu in urna.

Resultatulu voturiloru fù urmatóriulu:

Voturi 33.

Maioritate absoluta 17.

D. A. Papiu Ilarianu se proclama presiedinte cu 32 din 33 voturi.

Dlui si ocupa, intre vii aplause, fotoliulu de presiedinte.

Dupa care se proclama:

Vice-presiedinti,	d. A. Lupascu	cu 28	voturi.
„	„ G. Chitiu	29	„
Secretari,	„ I. Procopiu	31	„
„	„ I. Petricu	26	„
Casieru	„ G. Bursanu	26	„
Membrii,	„ Hajdeu	32	„
„	„ G. Misailu	28	„
„	„ Zamfirescu	25	„
„	„ M. Manolescu	24	„
„	„ C. Fortunatu	32	„
„	„ I. C. Tacitu	19	„
„	„ St. Lazarescu	25	„

Toti acestia se proclama intre cele mai vii aplause ale adunarei.

Pentru 2 locuri de membrii, neintrunindu nimeni maioritatea ceruta, se procede la nóua votare.

Dupa care se proclama de membrii:

D. S. N. Timoleanu cu 28 voturi si d. D. Corvinu cu 15 voturi din 29.

V. D. Procopiu propune de a se invitá comitetulu prin unu votu formalu alu adunarei cá se puna in lucrare art. 9 din statute, dupa care „unu membru, care n'ar indeplini obligatiunile sale prevediute prin statute nici dupa o a trei'a somatiune, ce i s'ar face din partea comitetului, se privesce cá ne mai voindu a face parte din societate", adaugundu d. Procupiu, ca acestu art. se-si aiba efectulu seu pana la adunarea proxima, cu deosebire pentru membrii adunarei.

Asta propunere se primesce de adunare in unanimitate.

VI. D. presiedinte propune, in numele comitetului, de a se acordá comitetului o suma óre care pentru remunerea unui contabilu, déca trebuinti'a ar' cere.

Adunarea incuviintiéza, lasandu fixarea remunerarului in intieleptiunea comitetului.

VII. Pentru acestu anu, neputendusse creá vreunu stipendiu, se decide a se aduce la cunoscinti'a tinerilorú, ce ar' concurge in viitoriu la stipendiele societatiei, ca ei trebuie se aiba óre cari cunoscinti de limb'a francesa.

VIII. D. Badescu declama, intre cele mai vii aplause ale adunarei, urmatóri'a poesie intitulata: „Vitezii Daciei, compusa de I. Lapadatu, studentu de litere in Parisu, stipendistu alu societatiei. — (Nóa nu ne fù prin putintia a o republica. — R.)

IX. La propunerea dlui N. Alesiu, adunarea votéza multiamire onor. comitetu alu societatiei de arme, pentru buna vointia ce a aratatu, lasandu localulu seu la dispositiunea societatiei pentru tienerea a dóue siedintie.

X. Cu invoirea adunarei, acestu procesu verbalu remane a se verificá de comitetulu societatiei.

Cu acést'a, siedinti'a se redica la $10^3/_4$ óre din nópte.

Datu in Bucuresci, 6 Iuliu 1869, in localulu societatiei de arme.

Presiedintele societatiei, A. Papiu Ilarianu.

Secretari, G. Comsia, Corvinu, D. Precupiu. —

Cercului literariu „Orientulu“.

Acestu cercu s'a formatu in Bucuresci la 1 Aprile 1869.

Scopulu, dupa regulamentulu fundamentalu, este „cultur'a literaria prin discutii, lecturi, comunicari intime si publicatii. — Se va ocupá si cu stringerea basneloru, poesiiloru poporale si a documenteloru, cari interesezu istori'a si literatur'a patriei.“

Fiinduca s'a luatu obiceiulu cá totu ce se lucréza intr'o societate, se se publice, si fiinduca acestu cercu a crediutu, ca ar' fi mai nemeritu antaiu se se ocupe mai sub velu de urmarirea scopului seu si in urma se se presente publicului, — a fostu espusu a fi obiectulu feluritelor comentari pana acolo ca a fostu consideratu si de clubu politicu. — Numai acestu motivu ilu impinge de acum inainte a comunicá publicului sumariulu lucrariloru sale, ér' nici decum presumti'a.

La inceputu acestu cercu a arutu o singura siedintia pe septemana, in urma dóua.

Éca sumariulu lucrariloru sale:

Conferintie.

Dnulu Gr. H. Grandea: Frumosulu in poesie.
Unu studiu asupra criticei literarie.
Versificati'a romana.
Poemele lui Osianu.

Dnulu V. Dumitrescu: Asupra lui Charles Lafont (Les Legendes de la Charité).

Dnulu N. Drocu Barcianu: Studiu asupra lui Mirabeau.

Dnulu Gr. H. Grandea: Comparatie intre Alfred de Musset si Henri Haine.

Studii asupra poesiei lirice: Orfeu, Salo, Alecu, Tirteu, Anacreon si Pindar; Horatiu, Tibul si Catul; Petrarca si Dante; Racine, J. B. Rousseau, Beranger, Lamartine, Victor Hugo, Alfred de Musset; Osian, Tomas Moor, Poope, Byron, Goethe, Schiller, Heine, Tegner, Puschin, Mizchievici; Saadi, Hafiz, Cosru.

Dnulu I. Badescu: Studiu de declamatie asupra rapsódiei „Nebunulu“, tradusa dupa Petöfi din limb'a maghiara.

Dnulu Gr. Grandea: Poesi'a lirica romana: Vacarescl, Carlova, Mumulénu, Fabianu, Beldimanu, Conachi, Cucurénu, Eliade, Catina, G. Alexandrescu, *Muresianu, Bolintinénu, Alesandri, Cretiénu.*

Dnulu N. Drocu Barcianu: Studiu asupra lui Georgiu Sincaiu.

Studiu asupra legislatiei maghiare, din punctulu de vedere alu interesului natiei romane.

Dnulu Gr. H. Grandea: Studiu asupra lui Anacreon si Safo din punctulu de vedere pur estetícu.

Dnulu N. Drocu Barcianu: Studiu asupra spiritului de partita.

Critici.

Dnulu I. Badescu: a criticatu poesi'a dlui V. Dimitrescu, intitulata „Elen'a“. Cu acesta ocasia a facutu si unu studiu asupra poesiei erotice.

Dnulu C. Carlova: Poesiile dlui I. Badescu, intitulate; „Eost-am si eu!“ . . . si „Atunci . . .“

Dnulu Gr. H. Grandea: Poem'a dlui Scurtescu, intitulata: „Orfan'a la mormentulu mamei / sale.“

Dnulu V. Dimitrescu: Poesiile dlui Scurtescu, intitulate: „Visulu“ si „Tudoru Vladimirescu“.

Dnulu Al. Negroni: Tabloulu dlui Columbénu, intitulatu: „Diluviulu“.

Dnulu Mironu Pompiliu: Poesi'a dlui Al. Negroni, intitulata „Harpa“, si cu acésta ocasia asupra idealismului in poesie.

Dnulu V. Dimitrescu: Poesi'a dlui Gr. H. Grandea, intitulata: „Famili'a pescarului“.

Dnulu N. Scurtescu: Meditati'a dlui C. Carlova, intitulata: „O nópte la Tirgoviste“.

Dnulu Gr. Columbénu: Poesi'a dlui I. Badescu, intitulata: „Erá o séra . . .“

Dnulu Gr. H. Grandea: Satir'a dlui Columbénu, intitulata: „Sarsaila“ si legend'a dlui V. Gr. Popu, intitulata „Bujorelu“.

Dnulu I. Badescu: Poesi'a dlui Gr. Columbénu, intitulata „Ceea ce doresce“.

Dnulu Gr. H. Grandea: Poesi'a dlui Iliescu, intitulata „Amorulu ei.“

Dnulu V. Gramenu Popu; Imprecati'a dlui Besarabu, intitulata „Blastemulu“.

Dnulu I. Badescu: Poesi'a dlui Gr. H. Grandea, intitulata „Scepticismulu“, si poesi'a dlui C. Carlova, intitulata „Primavér'a“.

Dnulu Mironu Pompiliu: Poesi'a dlui Iliescu, intitulata „Filomel'a“.

Dnulu I. Badescu: Brosiur'a de poesii a dlui Scurtescu.

Dnulu Gr. Columbénu: Fabul'a dlui Scurtescu, intitulata „Caraghiosulu si tieranulu“.

Dnulu Gr. H. Grandea: Poesi'a dlui Columbénu, intitulata „Adio“, si traducerea lui Cintu Curtiu de d. Drocu Barcianu.

Dnulu Iliescu: Poemele dlui Badescu, intitulate „Suspinu din Transilvani'a“ si „Nori“.

Dnulu Gr. H. Grandea: Poesiile dlui Mironu Pompiliu, intitulate „Dorulu si Roman'a ardeléna.“

Poesi'a dlui Gr. Columbénu, intitulata „La romani transcarpatini“.

Legend'a dlui Minescu: „Fetiór'a si fetiorulu“.

Tóte lucrarile cercului s'au facutu in scrisu, apoi s'au desbatutu verbalu.

Afara de acestea s'au mai tienutu discutii asupra mai multoru autori clasici si asupra mai multoru cestii literarie.

Din operatele cercului s'au publicatu: O nópte la Tirgoviste de Carlova (in „Albin'a Pindului“), Roman'a ardeléna de Mironu Pompiliu (in „Traianu“), Versificati'a romana de Gr. H. Grandea (in „Albin'a Pindului“) si Elen'a de V. Dimitrescu (idem).

Trepiatu se voru publicá din conferintiele, criticele, poesiile si celelalte lucrari ale cercului.

Membrii acestui cercu in sied. din 29 Iuniu 1869 au numitu din sinulu seu comisii, cari se faca in lunile Iuliu si Augustu escursii in partile Daciei si se culéga totu ce voru puté din ceea ce se atinge de literatur'a poporana, poesii, basme etc.

Aceste comisii sunt:

1. Mironu Pompiliu, Bedescu, N. Drocu Barcianu, pentru Ardélu si partile lui.
2. Minescu si Columbénu, pentru judeciele de preste Oltu.
3. Grandea si Carlova, pentru judeciele Dunarane dincóce de Oltu.
4. Scurtescu si Iliescu, pentru judeciele muntene dincóce de Oltu.
5. V. Gramenu Popu pentru Bucovin'a.
6. Basarabu Eminescu si V. Dimitrescu, pentru Moldavi'a.
7. Gr. H. Grandea pentru corespondintiele din Macedoni'a.

Dar' cum numerulu si mediile acestor'a suntu *fórte mici, pentru a puté strabate aceste parti in* tóta intinderea loru, ragamu pe toti amicii literaturei romane séu a dá concursulu loru acestoru comisii, séu a tramite in Bucuresci orice materie, care concerne scopulu loru. — Cerculu va fi recunoscatoriu unoru asemenea barbati si va publicá o dare de séma despre totu ce se va face. Biroulu cercului este in Bucuresci, pasagiulu Romanu.

Presidentulu cercului:
Gr. H. Grandea.

Secretari:
„Alb. Pind.“ V. Gr Popu, I. Badescu.

In afara maresialulu Franciei Niel in reportulu catra imperatulu Napoleonu mai cere inmultirea oficiriloru. —

Spani'a e dechiarata sub stare martiala din causa, ca carlistii incepura o revolta in favórea lui Don Carlos, inse trupele guvernului provisoriu invingundui prindu mereu din ei tramitendui in exiliu.

In Tortoza, Burgos, Valadolid lupt'a fu sangerósa. — Spani'a va fi silita a proclama republica ori a-si alege monarchu. —

In Rusi'a merge famili'a imperatésca pe 27 Augustu la Odessa la una revista mare de ostasi. Faim'a se repetiesce, ca si regele Prusiei si imperatulu Francisco Iosifu voru merge spre a se intalni si a reinchiá santa alianti'a. —

Londonu 21 Iuliu. Punenduse in opositiune cu camer'a de diosu, camer'a lordiloru a mantienutu, din 173, contra 95 voturi, modificarile adoptate mai inainte in cele d'antaiu paragrafe ale bilului privitoriu la reform'a beseric'i irlandese. Dupa cererea comitetului lui Grandville, desbaterea a fostu amanata pentru astadi, 21 Iuliu, la 12 óre. Consiliulu de ministrii va decide, déca parlamentulu va fi disolvatu séu convocatu din nou in lun'a lui Novembre. Resultatulu acestei siedintie va fi comunicatu Vineri parlamentului. —

S'a facutu unu compromisu intre camere si regin'a a si sanctionatu bilulu. —

Varietati.

— **Dictionariulu ungurescu-romanescu,** compusu de Georgiu Baritiu, costa legatu usioru 3 fl. 20, legatu tiepénu cu cal. caiu de piele 3 fl. 70 cr. si cu acestea preturi ficse se póte trage atatu deadreptulu dela auctoriu catu si prin librarii si anume in Brasiovu prin Car. Zeidner, in Sibiiu prin Sam. Filtsch, in Clusiu prin I. Stein. —

— **Se** deschide concursu pentru provederea stagiosiloru pe anulu scolasticu 1869/70, si anume:

1. Pentru 2 stipendie cu 60 fl.		120 fl. v. a.	
2. Pentru 3	„	80 fl.	240 fl. „
3. Pentru 2	„	120 fl.	240 fl. „
		Sum'a:	600 fl. v. a.

Catra acestea s'a mai incuintiatu pe partea unui studinte la „politechnica“ unu stipendiu anualu in suma de 300 fl. v. a.

La olalta: 900 fl. v. a.

Doritorii de a fi provediuti cu de aceste stipendia pe anulu viitoriu scolasticu 1869/70 din partea Asociatiunei nationali pentru cultur'a poporului romanu, — voru avé a-si asterne suplicele la directiunea din Aradu pana la 15 Septembre 1869 st. n. provediute cu documentele recerute. —

— In Cracovi'a se afla o calugaritia carmelitana inchisa de priorésa de 21 ani intr'o chilia scunda, intunecósa, desbracata, postinduo crancenu, fiinduca calcase votulu infrenarei trupesci si acésta o descoperi tribunalulu la a aratarea unui anonimu. Numele martiratei e Varvar'a Ubryk, care fù liberata prin tribunalu. Audiendu poporulu de acésta tirania in 25 si 26 Iuliu in numeru de multe mii facù turburari, spargundu ferestrele si amenintiandu monastirile atatu a carmeliteloru catu si a jesuitiloru, incatu numai militi'a facù ordine. Atata cracovenii catu si vienesii si pragenii cerura dela ministeriu casarea monastiriloru. Se afla, ca si ambite subterance ar' sustiené comunicarea intre monastiri de calugari si calugaritie. —

— In Genev'a Elveti'a apare unu diuariu nou „Confederatiunea orientala“ (La Confederation Orientale) cu devis'a „totu pentru poporu si prin poporu“. Misiunea acestui diurnalu democraticu va fi a informa opiniunea publica despre necesitatea confederatiunei orientale si va prégati spiritele acitindule la lucrare fara pregetu pentru acésta confederatiune. Organulu provóca in program'a sa pe tóte popórele Orientelui, inteligenti'a si juna generatiune a loru, la lucru incordatu si fara restempu, la progresu in luminarea poporului, ca-ce, candu elu va sci judeca institutiunile tieriloru loru si va fi doritoriu de libertate, atunci podecele nu mai potu servi la nemica. —

AVISU.

Despre scól'a comerciala si scól'a reala gr. or. in Brasiovu.

Cu 1-a Septembre anului 1869 st. v. se va deschide in Brasiovu clas'a I-a a scólei reale cu cursu de trei ani, precum si clas'a I-a a scólei comerciale totu cu cursu de trei ani. Clasele urmatórie se voru deschide succesivu din ann in ann. Aceste scoli nóue romane menite de a cresce romani calificati in sciintiele reale si comerciale, se credia dupa cele mai bune modele de scól'a reala si comerciale din Austri'a si Germani'a, de catra representatiunile celoru dóue comune bescricesi romane gr. or. din Scheiu si din cetate, din subventiunea marinimósa, cu care le-a dotatu camer'a Romaniei. Indiestrate cu profesori romani calificati, scólele acestea cu limb'a de propunere romanésca, voru fi, asia speramu, o adeverata binefacere pentru natiunea romana.

Elevi se primescu in prim'a clasa reala numai de aceia, cari au petrecutu cele patru clase normali, séu principale, éra in prim'a clasa comerciala numai de aceia, cari au absolvatu séu unu gimnasiu inferioru de 4 clase, séu o scóla reala de 3 clase.

Brasiovu 19/31 Iuliu 1869.

Eforí'a scóleloru centrale romane gr. orientale.

Damianu Dateo,
presiedinte.

1—2

CURSURILE

la bursa in 3 Aug. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	5 fl. 91	cr. v. a.
Augsburg	—	121 „ 25	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.